

नाचिकेतं पिता दृष्ट्वा पतितं दुःखमूर्च्छितः । किं मया कृतमित्युक्त्वा निपपात महीतले ।

तस्य दुःखपरीतस्य स्वं पुत्रमनुशोचतः । व्यतीतं तदहःशेषं सा चोया तत्र शर्व्वरी ।

पितृव्येणाश्रुप्रपातेन नाचिकेतः कुरुदह । प्रास्यन्दच्छयने कौश्ये वृश्चा शस्यमिव भुतं ।

२४८

स पर्य्यष्टच्छतं पुत्रं क्षीणं पर्यागतं पुनः । दिव्यैर्गन्धैः समादिग्धं क्षीणस्वप्नमिवोत्थितं ।

अपि पुत्रं जिता लोकाः शुभास्ते स्वेन कर्मणा । दिव्या चासि पुनः प्राप्तो न हि ते मानुषं वपुः ।

प्रत्यक्षदर्शी सर्वस्य पित्रा पृष्ट्वा महात्मना । स तां वार्त्तां पितुर्मध्ये महर्षिणा न्यवेदयत् ।

कुर्व्वन् भवच्छासनमाशु यातो ह्यहं विशालां रुचिरप्रभावां । वैवस्वतीं प्राप्य सभामपश्यं सहस्रशो योजनहेमभासं ।

दृष्ट्वैव मामभिमुखमापतन्तं देहीति स ह्यासनमादिदेश । वैवस्वतोऽर्घ्यादिभिरर्हणैश्च भवत्कृते पूजयामास मां सः ।

२४९

ततस्त्वहं तं शनकैरवोषं वृतः सदस्यैरभिपूज्यमानः । प्राप्तोऽस्मि ते विषयं धर्मराजलोकानर्हं यानहं तान् विधत्स्व ।

यमोऽब्रवीन्मां न मृतोऽसि सौम्य यमं पश्येत्याह स त्वान्तपत्नी । पिता प्रदीप्ताग्निसमानतेजान तच्छक्यमनृतं विप्र कर्त्तुं ।

दृष्ट्वोऽहं प्रतिगच्छस्व तोत शोचत्यसौ तव देहस्य कर्त्ता । ददानि किञ्चापि मनःप्रणीतं प्रियातियेसव कामान् वृणीष्व ।

तेनैवमुक्तस्तमहं प्रत्यवोचं प्राप्तोऽस्मि ते विषयं दुर्निर्वर्त्यं । इच्छाम्यहं पुण्यकृतान् समृद्धालोकान् द्रष्टुं यदि तेऽहं वरार्हः ।

यानं समारोप्य तु मां स देवा वाहैर्युक्तं सुप्रभं भानुमत्तत् । सन्दर्शयामास तदात्मलोकान् सर्वास्तथा पुण्यकृतां द्विजेन्द्र ।

२५०

अपश्यं तत्र वेष्मानि तैजसानि महात्मना । नानासंस्थानरूपाणि सर्व्वरत्नमयानि च ।

चन्द्रमण्डलशुभ्राणि किङ्किणीजालवन्ति च । अनेकशतभौमानि सान्त्तर्ज्जलचराणि च ।

वैदुर्यार्कप्रकाशानि रूप्यरुक्ममयाणि च । तरुणादित्यवर्णानि स्यावराणि चराणि च ।

भक्ष्यभोज्यमयाञ्जैलान् वासांसि शयनानि च । सर्व्वकामफलान्येव वृक्षान् भवनसंस्थितान् ।

नद्यो वोथ्यः सभा वाप्यो दीर्घिकाश्चैव सर्व्वशः । घोषवन्ति च यानानि युक्तान्यय सहस्रशः ।

२५१

क्षीरस्रवा वै सरितो गिरींश्च सर्पिस्तथा विमलञ्चापितोयं । वैवस्वतस्यानुमतांश्च देशानदृष्टपूर्व्वान् सुबह्वनपश्यं ।

सर्व्वान् दृष्ट्वा तदहं धर्मराजमेवाचं वै प्रभविष्णुं पुराणं । क्षीरस्रयाः सर्पिषश्चैव नद्यः शश्वत्क्षोताः कस्य भोज्याः

प्रदिष्टाः

यमोऽब्रवीद्विद्धि भोज्यास्त्वमेता ये दातारः साधवो गोरसानां । अन्ये लोकाः शाश्वतैर्वीतशोकैः समाकीर्णा गोप्रदाने रतानां ।

न त्वेतांसा दानमात्रं प्रशस्तं पात्रं कालो गोविशेषो विधिश्च । ज्ञात्वा देयं विप्रगावान्तरं हि दुःखं ज्ञातुं पावका दित्यभूतं ।

स्वाध्यायवान् योऽतिमात्रं तपस्वी वैतानस्यो ब्राह्मणः पात्रमासां । कृच्छ्रोत्सृष्टाः पोषणाभ्यागताश्च दारैरतेर्गोविशेषाः

प्रशस्ताः ।

२५२